

N:o 25.

Ank. till Riksd. kansli den 28 febr. 1896, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående disposition af förra hospitalslägenheten »en tomt vid Säbygatan i Landskrona».

(I. A.)

Enligt hvad af förenämnda, till Riksdagen aflåtna proposition (n:o 6) af den 29 november 1895 inhemtas, hade domänstyrelsen i skrifvelse den 29 mars nästlidet år hos Kongl. Maj:t anmält, att den genom seråfimerordensgilletts kontrakt den 7 februari 1866 på trettio års tid från midfastan 1867 utarrenderade förra hospitalslägenheten »en tomt vid Säbygatan i Landskrona» lemnade i årligt arrende 4 kubikfot 3 kannor 30 kubiktum spanmål, hälften råg och hälften korn, motsvarande för nästlidet arrendeår enligt den i arrendekontraktet bestämda förvandlingsgrund 8 kronor 73 öre, samt att lägenheten således tillhörde antalet af de mindre kronoegendomar, hvilka jemlikt kongl. brefvet den 6 juni 1879 borde, derest densammas bibehållande för statsverkets räkning efter arrendetidens utgång icke af särskild anledning påkallades, under vissa vilkor å offentlig auktion försäljas.

Af ett vid domänstyrelsens skrifvelse fogadt instrument öfver en af vederbörande domänintendent och uppskattningsmän å lägenheten hållen värdering framginge, att lägenheten vore belägen i kvarteret

Bih. till Riksd. Prot. 1896. 4 Saml. 1 Afd. 22 Häft. (N:o 25.)

Engelbrecht i hörnet mellan Säbygatan och Norra Infartsgatan samt i öfrigt gränsade dels till en åt fortifikationsbefälhafvaren i Landskrona upplåten boställsjord och dels till enskild fastighet; att lägenheten, som enligt gällande arrendekontrakt och protokollet vid en år 1855 förrättad undersökning å och uppskattning af Malmö hospitals inom Malmöhus län belägna hemman och lägenheter omfattade en areal af 2,100 kvadratalnar eller 740,⁴⁸ kvadratmeter, efter uträkning af domänintendenten med ledning af en från magistraten i Landskrona aflemnad kartecroquis skulle inom nu häfdade gränser innehålla 973,⁹⁹ kvadratmeter; att lägenheten, hvarå ej funnes något kronan tillhörigt hus, vore fördelad i nio tomter, å kartecroquisen betecknade med n:is 21—29, hvilka tomter af särskilda personer innehades mot erläggande af årlig afgäld till arrendatorn och vore hvar för sig bebyggda med innehafvaren tillhöriga hus, utgörande å hvarje tomt ett boningshus af tegelgrundmur under tegeltak, hvarförutom å tomten n:o 21 funnes en tillbyggnad af samma byggnadsmaterial; att den minsta af tomterna enligt uppskattningensmännens beräkning innehölle 79,²⁰ kvadratmeter och den största 198 kvadratmeter; att taxeringsvärdet å lägenheten utgjorde 1,500 kronor; att uppskattningensmännen, efter inhemtande af kännedom om de pris, som i den trakt af staden, der lägenheten vore belägen, betalats för byggnadstomter af liknande beskaffenhet, funnit lägenheten hafva ett saluvärde af 5 kronor för kvadratmetern med undantag för hörntomten n:o 21, som ansåges hafva ett värde af 6 kronor för kvadratmetern; att i öfverensstämmelse härmed saluvärdet för hvarje tomt med till densamma enligt uppskattningensmännens beräkning hörande område blifvit bestämdt; att uppskattningensmännen förmält sig ej kunna finna något skäl för lägenhetens bibehållande åt kronan, så framt ej sådant kunde anses ligga deri, att den gränsade till en kronan tillhörig boställslägenhet; samt att beträffande frågan, om lägenheten borde försäljas hel eller styckad, uppskattningensmännen förmält sig, äfven om kongl. brefvet den 22 december 1893 angående särskild föryttring af lägenheter från kronoegendomar, som försäljas, ej stadgade de olika tomtdelarnes hembjudande till egarne af de derå befintliga boningshusen, anse styckning i allt fall erbjuda de största fördelarne.

Jemte berörda uppskattningensinstrument med deri åberopade kartecroquis har domänstyrelsen tillika öfverlemnad infortrade yttranden dels från fortifikationsbefälhafvaren i Landskrona och magistraten derstädes, af hvilka myndigheter ingendera ansett lägenheten vara för något allmänt behof erforderlig, och dels från Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus län, som tillstyrkt, att lägenheten, hvilken, Kongl. Maj:ts

befallningshafvande veterligen, ej vore för något allmänt ändamål behöflig, måtte försäljas.

Vid domänstyrelsens ofvan berörda skrifvelse vore jemväl fogade af Kongl. Maj:ts befallningshafvande med stöd af kongl. brefvet den 22 december 1893 från vederbörande innehafvare af de särskilda lägenhetsdelarne infordrade yttranden, huruvida de önskade förvärfva eganderätt till desamma; och hade samtliga tomtinnehafvarne erbjudit sig att mot åsatt saluvärde inköpa hvar och en den tomt, som af honom innehades, med den för tomten i uppskattningsinstrumentet upptagna areal; varande å hvarje yttrande tecknad till vederhäftigheten styrkt borgen af två personer för köpeskillingens erläggande.

För egen del hade domänstyrelsen anfört, att styrelsen lika med Kongl. Maj:ts befallningshafvande ansåge, att lägenheten borde försäljas, och detta sålunda, att hvar och en af tomtinnehafvarne finge, utan täflan å auktion, i öfverensstämmelse med kongl. brefvet den 22 december 1893 inköpa den tomt, som af honom innehades. Beträffande de föreslagna saluvärdena, hvilka i sådant fall borde ligga till grund för köpeskillingarnes bestämmande, hade styrelsen visserligen icke funnit något att erinra mot den skedda värderingen, såvidt derigenom den bäst belägna delen af lägenheten uppskattats till 6 kronor för kvadratmetern och återstoden till 5 kronor för kvadratmetern, men då vid den på grund af dessa pris gjorda beräkning af värdena å de särskilda tomterna icke förelegat någon på fullt tillförlitlig uppmätning grundad uppgift å deras yttinnehåll hvar för sig och icke ens å arealen till hela lägenheten, ansåge sig domänstyrelsen icke, för det dåvarande och innan de af uppskattningsmännen för tomterna upptagna arealer blifvit af sakkunnig person kontrollerade, kunna förorda godkännande af de föreslagna saluvärdena. På grund deraf hemställde domänstyrelsen om bemyndigande att låta verkställa ny uppmätning af ifrågavarande tomter.

Sedan Kongl. Maj:t den 19 april nästlidet år anbefalt domänstyrelsen att låta sakkunnig person uppmäta och å karta affatta ifrågavarande tomter, hade domänstyrelsen med skrifvelse den 20 sistlidne september till Kongl. Maj:t öfverlemnadt en på styrelsens föranstaltande af förste landtmätaren i Malmöhus län C. M. Carlqvist upprättad karta öfver lägenheten med dertill hörande beskrifning, hvilken senare utvisade, att lägenheten, som enligt värderingsinstrumentet antagits omfattas 973,⁹⁹ kvadratmeter, af landtmätaren befunnits innehålla 978,¹ kvadratmeter äfvensom att af tomterna sex, nemligen n:is 22, 23, 24, 26, 27 och 28, af landtmätaren upptagits hvar och en med annan areal,

än som i värderingsinstrumentet för densamma angifvits, hvaremot för tomterna n:is 21, 25 och 29 samma areal upptagits i kartebeskrifningen och värderingsinstrumentet.

Med afseende å den skiljaktighet, som sålunda beträffande arealen af hvar och en af de först uppräknade sex tomterna visat sig mellan den af landtmätaren genom uppmätning utrönta och den af värderingsmännen antagna, efter hvilken de, med tillämpning af det åsatta värdet 5 kronor per kvadratmeter, för hvarje tomt beräknat den köpeskillning, som sedermera af tomtens innehafvare erbjudits, hade innehafvarne af ifrågavarande sex tomter erhållit nya förelägganden att yttra sig, huruvida de ville inlösa tomterna mot de köpeskillningar, tomterna med de af landtmätaren upptagna arealer skulle efter nyssnämnda beräkningsgrund af 5 kronor för kvadratmetern betinga. I anledning häraf hade samtliga innehafvare af berörda tomter i afgifna, domänstyrelsens sistberörda skrifvelse bilagda yttranden förklarar sig dertill villige; varande å hvarje yttrande tecknad till vederhäftigheten styrkt borgen af två personer för den erbjudna köpeskillningen.

Då numera ovissheten angående tomternas areal måste anses undanröjd och samtliga tomtinnehafvarne förklarar sig villige att tillösa sig hvar och en den tomt, som af honom innehades, med den i kartebeskrifningen upptagna areal mot en köpeskillning beräknad efter värderingsmännens uppskattning för kvadratmeter samt för köpeskillningarnes erläggande stälts antaglig säkerhet, hade domänstyrelsen, under åberopande af hvad styrelsen i skrifvelse af den 29 mars 1895 anfört, hemställt, att tomterna måtte i öfverensstämmelse med kongl. brefvet den 22 december 1893 af innehafvarne få för de erbjudna köpeskillningarne inlösas sålunda, att

för tomten	om	kvadratmeter,	handlanden	J. A Dunér,	erlades	kronor öre.
n:o 21	198		handlanden	J. A Dunér,	erlades	1,188 —
” 22	82	”	tunnbindaren	W. Lundgren,	”	410 —
” 23	96,5	”	tvätterskan	Johanna Svensson,	”	482 50
” 24	153	”	skräddaren	E. Karlsson,	”	765 —
” 25	119,8	”	enkan	Amalia Johnsson,	”	599 —
” 26	79,6	”	enkan	Maria Trulsson,	”	398 —
” 27	88,2	”	skorstensfejaren	M. C. Vallegren,	”	441 —
” 28	81,2	”	skomakaren	G. F. Andersson,	”	406 —
” 29	79,8	”	arbetskarlen	John Hansson,	”	399 —

Derjemte hade domänstyrelsen hemställt, att köpebref måtte få

utfärdas, å tomterna n:is 23, 25 och 29, sedan innehafvarne, hvilka erbjudit sig att vid tillträdet hvar för sin tomt betala köpeskillingen i sin helhet, sådant fullgjort, samt å hvar och en af de öfriga tomterna, hvilkas innehafvare gjort förbehåll om att få under loppet af tio år inbetala köpeskillingarne, så snart en tiondedel af köpeskillingarne guldits och behörig skuldförbindelse å återstoden aflemnats.

Med afseende å hvad i detta ärende förekommit har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att medgifva,

att de nio tomter, hvari ifrågavarande lägenhet vore fördelad, måtte med de i beskrifningen till Carlqvists ofvannämnda karta upptagna arealer få af innehafvarne för de af dem erbjudna köpeskillingarne inlösas med tillträdesrätt den 14 mars 1897;

att köpeskillingarne måtte erläggas för tomterna n:is 23, 25 och 29 vid tillträdet samt för en hvar af de öfriga tomterna med en tiondedel vid tillträdet och med en tiondedel den 14 mars hvart och ett af de derpå följande nio åren;

att köpebref med deri intagen förpligtelse för köpare att ensam vidkännas lagfartskostnad och andra med köpet förenade utgifter måtte af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus län utfärdas, å tomterna n:is 23, 25 och 29 sedan köpeskillingen blifvit gulden, samt å hvar och en af de öfriga tomterna sedan första tiondedelen af köpeskillingen blifvit erlagd och för återstående nio tiondedelar aflemnats, jemte inteckning för köpeskillingsbeloppet, sådan säkerhet, som af Kongl. Maj:ts befallningshafvande godkändes, för köpeskillings inbetalning på föreskrifvet sätt;

att, om innehafvare af tomt underlåte att ställa sig till efterrättelse hvad i afseende å köpeskillings erläggande eller säkerhets ställande för ogulden köpeskillning blifvit föreskrifvet, tomten skulle å offentlig auktion till den högstbudande försäljas; samt

att de inflytande köpeskillingarne måtte användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Statsutskottet, till hvars förberedande handläggning denna proposition blifvit öfverlemnad, har i sammanhang dermed till behandling förehåft en af herrar *C. Persson* i Stallerhult och *H. Andersson* i Nöbbelöf inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 209), deri föreslagits, att Riksdagen måtte på det sätt bifalla Kongl. Maj:ts förevarande proposition, att de för den ifrågasatta försäljningen inflytande köpeskillingarne måtte inlevereras till statskontoret för att tilläggas »fonden för anordnande af lokaler för statens embetsverk i hufvudstaden».

På sätt i berörda motion omförmäles, har 1895 års Riksdag i skrifvelse (n:o 80), i anledning af en från Kongl. Maj:ts aflåten proposition angående försäljning af en gårds- och tomtedel i Arboga, beträffande den därför inflytande köpeskillings användande erinrat, hurusom, med hänsyn till behofvet af embetslokaler för de centrala verken och andra institutioner i Stockholm, 1893 års Riksdag enligt Kongl. Maj:ts förslag beslöt, att de inflytande köpeskillingarne för viss kronan tillhörig mark derstädes skulle inlevereras till statskontoret för att förvaltas och förräntas såsom en särskild »fond för anordnande af lokaler för statens embetsverk i hufvudstaden». Med afseende härå och då, likasom köpeskillingarne för statens försålda domäner ansetts böra användas till inköp af annan fastighet å landet, det vore lämpligt, att vid försäljning af kronans egendom i stad de inflytande medlen afsåges för förvärfvande af annan stadsfastighet, hade Riksdagen visserligen ansett den då ifrågavarande försäljningssumman böra ingå till omnämnda fond; men då förslag i sådant hänseende icke föreläge, saknade Riksdagen anledning att fatta beslut i berörda syfte. Deremot ansåg sig Riksdagen icke kunna biträda Kongl. Maj:ts hemställan om att denna försäljningssumma skulle användas på enahanda sätt, som vore bestämdt i fråga om köpeskillingen för de hemman och lägenheter, hvilkas försäljning egde rum jemlikt kongl. brefvet den 29 maj 1874 eller till inköp af skogbärande eller till skogsbörd lämplig mark. För sådant ändamål syntes nemligen allenast de för försålda kronoegendomar å landet inflytande köpeskillingar böra användas. Hvad åter beträffade försäljningssumman för kronans stadsfastigheter, vore i det af Riksdagen godkända reglementet för riksgäldskontoret stadgad, att riksgäldskontoret egde mottaga de medel, hvilka kunde inflyta för försäljning af kronan tillhöriga hus i städerna; och vid det förhållande, att, såsom ofvan nämnts, särskild föreskrift om ifrågavarande medels användande icke ansetts böra meddelas, borde dessa medel, med tillämpning af berörda reglementes omförmälda föreskrift, komma att ingå till riksgäldskontoret.

I enlighet med den af Riksdagen sålunda uttalade åsigt angående användande af köpeskillingarne för försåld kronans egendom i stad och med anledning af förenämnda, inom Riksdagen väckta förslag får utskottet hemställa,

att Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition må af Riksdagen på det sätt bifallas, att Riksdagen dels medgifver,

att de nio tomter, hvori ofvannämnda förra hospi-

talslägenheten »en tomt vid Säbygatan i Landskrona» är fördelad, må med de i beskrifningen till en af förste landtmätaren i Malmöhus län C. M. Carlqvist upprättad karta öfver lägenheten upptagna arealer af innehafvarne för de af dem erbjudna köpeskillingarne inlösas med tillträdesrätt den 14 mars 1897;

att köpeskillingarne må erläggas för tomterna n:is 23, 25 och 29 vid tillträdet samt för en hvar af de öfriga tomterna med en tiondedel vid tillträdet och med en tiondedel den 14 mars hvart och ett af de derpå följande nio åren;

att köpebref med deri intagen förpligtelse för köpare att ensam vidkännas lagfartskostnad och andra med köpet förenade utgifter må af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus län utfärdas, å tomterna n:is 23, 25 och 29 sedan köpeskillingen blifvit gulden, samt å hvar och en af de öfriga tomterna sedan första tiondedelen af köpeskillingen blifvit erlagd och för återstående nio tiondedelar aflemnats, jemte inteckning för köpeskillingsbeloppet, sådan säkerhet, som af Kongl. Maj:ts befallningshafvande godkännes, för köpeskillings inbetalning på föreskrifvet sätt; och

att, om innehafvare af tomt underlåter att ställa sig till efterrättelse hvad i afseende å köpeskillings erläggande eller säkerhets ställande för ogulden köpeskillning blifvit föreskrifvet, tomten skall å offentlig auktion till den högstbjudande försäljas;

samt *dels*, med bifall till herrar *Perssons* och *Anderssons* ofvannämnda motion, beslutar,

att inflytande köpeskillingarne skola inlevereras till statskontoret för att tilläggas fonden för anordnande af lokaler för statens embetsverk i hufvudstaden.

Stockholm den 28 februari 1896.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.